

15 april 2006

Voorpagina
 Horoscoop
 Wat u zegt
 Binnenland
 Puzzelen
 Strips
 Journaal
 Reportage
 Advertenties
 Familieberichten
 Buitenland
 Weerbericht
 Privé
 Financiële Telegraaf
 Telesport
 Autotelegraaf
 Vrouw
 Overgeld
 Newz
 Overmorgen
 Vaarkrant
 Reiskrant
 Voorjaarsspecial Wonen

Een week de krant
 Aansprakelijkheid

De Telegraaf

WERELDWIJD verzinnen geneesmiddelenbedrijven ziekten en overdrijven zij de ernst van relatief kleine gezondheidsproblemen. Om meer winst te maken. Ze zorgen ervoor dat gezonde mensen zich patiënt gaan voelen en meer medicijnen gebruiken." Deze uitspraak van Australische onderzoekers, deze week gepubliceerd in het Amerikaanse medische tijdschrift 'Public Library of Science Medicine', zou zó maar uit de mond kunnen komen van de Nederlandse huisarts Hans van der Linde. Hij voert, als een onverzettelijk klokkenluider, fel campagne tegen de groeiende invloed van de farmaceutische industrie op het voorschrijfgedrag van artsen, die zich daartoe massaal laten omkopen.

Huisarts HANS VAN DER LINDE voert kruistocht tegen omkopingspraktijken farmaceutische industrie

ZIEK van MEDICIJN-MAFFIA

„Doktoren laten zich massaal fêteren met geld, snoepreisjes en presentjes”

door RENÉ STEENHORST

CAPELLE AAN DEN IJSSEL, zaterdag
 Foute dokters? „Van de 9000 huisartsen in Nederland zijn er pakweg 2250 die met alles meedoen wat de farmaceutische industrie dicteert. Bijna één op de vier is dus gemakkelijk te beïnvloeden. En met geld, goederen en vertier om te kopen. Bij specialisten ligt dat percentage aanmerkelijk hoger. Zo is geen cardioloog nog onafhankelijk; stuk voor stuk lopen ze aan de leiband van de medicijnverkoopers.”

Klokkenluider, actievoerder... Van dergelijke typeringen moet huisarts H. (Hans) van der Linde, sinds 1975 praktijkhoudend in Capelle aan den IJssel, eigenlijk niets hebben. En op de een of andere manier ziet hij er, gesoigneerd blauw geblazerd, ook niet uit als de felle activist die hij wel degelijk is.

Deze dokters, stelt Van der Linde, laten zich uitgebreid fêteren. Niet zelden in mondaine of exotische oorden. „Vooraanstaande specialisten worden opinieleiders. Ze houden lezingen waarin ze het woord van de industrie prediken, teksten ondertekenen die door medicijnbedrijven zijn geschreven en worden bij nieuwsmidia als deskundige naar voren geschoven. Ze ontvangen van de industrie tonnen, soms miljoenen euro's voor vaak nutteloos onderzoek. Wat er met het geld gebeurt, is veelal onduidelijk. Ze besteden het aan onderzoek en reiskosten, zéppen ze. Gelooft u 't? Het blijft vaag. Niet voor niets worden ze de 'witte maffia' genoemd!”

Haatbrieven

• Huisarts H. van der Linde: „Het legt je geen windeieren als je als dokter niet omkoopbaar bent.”
 FOTO'S: THEO TERWIEL, CORBIS

Uw reactie

Vrienden onder vakgenoten maakt hij er niet mee. Maar, zoals verwacht, deert hem dat niet. Evenmin is hij de onder de indruk van haatbrieven van collega's die hij zo nu en dan ontvangt en waarin hij in keurige en minder nette woorden verrot wordt gescholden. „Het bewijst alleen maar mijn gelijk: dat velen ernstig onder invloed zijn van de industrie. Sommigen vatten het persoonlijk op, als dat ik ze hun speeltjes, pleziertjes en extraatjes zou afnemen. Eigenlijk is het te zot voor woorden dat ik die glijdende schaal aan de kaak moet stellen. Dat ik collega's de spiegel moet voorhouden om te laten zien hóézeer de farmaceutische industrie ze in de tang heeft. Het zou een taak moeten zijn voor de 'Maatschappij Geneeskunst', de KNMG, maar beroepsorganisaties als deze zijn zó verdeeld dat ze geen vuist meer kunnen maken.”

Zot... Is hij dan misschien de zot, de dwaas die in luchtspiegelingen vertekende waarheden ziet? Kennelijk niet. Want Van der Linde (63) klaagde in mei 2004 – als eerste arts, én met succes! – drie grote geneesmiddelenfabrikanten aan bij de Codecommissie Geneesmiddelen Reclame. Wegens 'poging tot omkoping van huisartsen en specialisten'. De farmaceuten AstraZeneca, Pfizer en Bayer BV Healthcare Pharmaceuticals zouden artsen honderden euro's per persoon hebben aangeboden voor het bijwonen van nascholingscursussen, die Van der Linde als „verkoopbevorderende bijeenkomsten” typeert. De dokters werden in de watten gelegd met een diner in het Kurhaus, een musical en een golftoernooi. De golfspullen ter waarde van 2000 euro mochten ze behouden. Hoezeer de twee concerns Van der Linde ook bestreden en tegenspraken, hij werd in het gelijk gesteld en zei: „Sommige dokters vonden het de gewoonste zaak van de wereld dat zij door de industrie werden getraakteerd.” En hij beloofde: „Elk bedrijf dat artsen geld of goederen aanbiedt, zal ik aanpakken.”

Die belofte doet Van der Linde nu gestand. Vorige maand startte hij een omvangrijke antireclame tegen het nog vrij nieuwe cholesterolverlagende medicijn Crestor en alle verbijsterende geldelijke belangen die daarbij een rol spelen. Hij zegt ook niet anders te kunnen dan het aan de kaak stellen ervan. „Het zal mijn christelijke opvoeding wel zijn... féts in mij verzet zich tegen onfrisse praktijken waarvan hier sprake is. Ik kan er niet tegen, ik erger mij eraan. Mij gingen enige jaren geleden de ogen open, toen ik als lid van de visitatiecommissie nascholingscursussen van de farmaceutische industrie inspecteerde in luxe skioorden in Oostenrijk en Zwitserland. Als je de deelnemers confronteerde met het feit dat ze tijdens die door de industrie georganiseerde 'nascholingcursussen' onder invloed van de gastheer kwamen, dan was dat niet waar. Ze vertrouwden blind op hun intellectuele onafhankelijkheid...” En: „Het gunstbetoon van de industrie, ook de marketingtechnieken die bedrijven hanteren, hebben een omvang gekregen die ronduit onsmakelijk is.”

Hoe kunnen hoogopgeleide mensen, zoals artsen, zichzelf zo verliezen? Van der Linde: „Met name specialisten zijn de afgelopen jaren natuurlijk zwaar aangepakt door de overheid. In heel veel zaken zijn ze beknot. De industrie heeft die frustratie gevoeld en ze een warm bad met een riant uitzicht geboden. Sindsdien hebben specialisten, maar ook huisartsen, heel erg de neiging de industrie te zien als een sector die hen goed behandelt, waar zij op hun waarde worden geschat. Hun ijdelheid wordt geaaid. Ze zijn eindeloos vereerd als zij als spreker of dagvoorzitter worden gevraagd voor een congres. Of in de wetenschappelijke raad terechtkomen voor onderzoek naar een geneesmiddel. Ze zijn desnoods bereid de grootste kletsverhalen te houden... want, ze zijn nu immers geaccepteerd, ze tellen mee! En dat gevoel van trots gaat tussen hun frontaalkwab zitten.”

„Wat moet je nou met 26 verschillende pillen tegen hoge bloeddruk?”

De geneesmiddelenindustrie – Hans van der Linde erkent de waarde en, in zekere zin, ook de noodzaak van het ontwikkelen van medicijnen. Maar inmiddels ziet hij meer duistere kanten dan zonzijden. Het begon in de jaren tachtig met een onderzoek naar de toen onbekende langetermijneffecten van de cholesterolverlager Zocor. Het huisartsenlaboratorium, waarvan Van der Linde bestuursvoorzitter was, werd daartoe ingeschakeld. Negenduizend Rotterdamers werden voor onderzoek aangezocht. Zocor was inmiddels wereldwijd een groot (kas)succes. „Ineens stopte fabrikant MSD de studie. Zonder opgaaf van redenen. De enige reden die wij konden bedenken, was dat ze totaal niet geïnteresseerd waren in de uitkomsten. Eventuele ongunstige langetermijnresultaten konden immers de winst alleen maar negatief beïnvloeden.”

Compassie

„Eigenlijk”, vervolgt Van der Linde, „hebben farmaceutische bedrijven niet wezenlijk belangstelling voor patiënten. Ik heb nog nooit zelfs maar het begin van compassie gezien. Het gaat alleen om geld. Ooit toonden medicijnonderzoekers wél medeleven, zij stelden het bedrijf dan

Veiligheid

Van der Linde stelde onlangs in door hem rondgestuurde pamfletten dat Crestor van (opnieuw) geneesmiddelenfabrikant AstraZeneca BV „op eindpunten in het onderzoek niet bewezen effectief en onbewezen veilig” is. Bovendien kan de veiligheid van gebruikers in gevaar zijn, aldus Van der Linde. En ook nu heeft zijn actie effect: zijn dreigement om namen bekend te maken van artsen met financiële banden met onder meer het genoemde bedrijf, werd zeker één van hen te link. „Het werd deze professor, die overal in reclame-uitingen opdook met twee andere collega's, kennelijk te heet onder de voeten. Onmiddellijk maakte hij een vlucht naar achteren en kondigde aan alle contacten met de farmaceutische industrie te verbreken. Bovendien schreef hij al zijn farmaciecontacten aan dat hij zijn naam niet meer vermeld wilde zien in medicijnpropaganda.”

AstraZeneca weersprak overigens alle aantijgingen over Crestor, noemde ze suggestief en ongefundeerd en acht het middel „bewezen veilig”. Volgens een woordvoester zou Van der Linde uitnodigingen om inhoudelijk over het middel te praten van de hand hebben gewezen. „Ze hebben mij inderdaad gevraagd te komen praten. Maar waarvoor? Alleen maar om mij de mond te snoeren, niet om te zeggen dat ze het met mij eens zijn. Daar ben ik dus niet op ingegaan, ik ben daar gek...” Advocaten van farmaceutische concerns volgen hem met een loep, besefte hij. „Eén verkeerd woord en ik krijg een proces wegens smaad aan mijn broek. De kunst is dus dat verkeerde woord niet te gebruiken.”

Volgende kolom

voor een bepaald middel te maken. Nú zijn het de salesmanagers die met plannen komen voor het ontwerpen van nieuwe medicijnen. Vervolgens wordt een macht aan marketingtechnieken op zo'n product losgelaten.”

„Het maakt de gezondheidszorg onnodig extra duur”

Dat heeft volgens Van der Linde tot een overdaad aan geneesmiddelen geleid, die elkaar verdringen en de kosten van de gezondheidszorg verder opstuwten: „Wat moet je nu met 26 verschillende pillen tegen hoge bloeddruk, zeven antihistaminica, zes migraine-middelen?! Allemaal broertjes en zusjes van elkaar. Je kunt heel goede medicatie bedrijven met hooguit één of twee middelen per indicatie. De Nederlandse samenleving heeft, doordat artsen onder invloed van de industrie 'aanbevolen middelen' gingen voorschrijven, de afgelopen zeven jaar volkomen onnodig honderden miljoenen euro's uitgegeven aan dure cholesterolverlagers. Dat bedrag is het verschil in prijs tussen de vertrouwde goedkopere middelen van de eerste keuze, Simvastatine en Pravastine, en de gepatenteerde dure middelen Crestor en Lipitor. Een immens bedrag, dat nodeloos in de zakken van de fabrikanten vloeit. Veel erger is bovendien dat patiënten onnodig zijn blootgesteld aan deze twee onbewezen veilige en onbewezen effectieve middelen.”

Hans van der Linde schudt meewarig het hoofd in De Pillendoos, het rondgevoerde door hemzelf ontworpen nascholingscentrum voor huisartsen in Capelle aan den IJssel. Artsen worden er getraind in het doorgronden van beïnvloedingstechnieken door de industrie. „Als arts heb ik altijd geleerd mijn onafhankelijkheid te bewaren. Moet je voor een paar miljoen, een paar ton of duizend euro je zelfrespect opgeven? Of, zoals die psychiater die veel geld opstreek bij drie verschillende farmaceutische bedrijven voor antidepressiva: hij schreef nagenoeg dezelfde teksten voor hun producten. Hij veranderde alleen de naam... Uiteindelijk zal het je geen windeieren leggen als je níet omkoopbaar bent.”

Terug naar pagina

15 april 2006